

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö kuntarakennelain (1698/2009) 4 luvun mukaisen erityisen kuntajakoselvityksen asettamisesta, Ähtäri

KH 18.05.2026 § 177
245/00.01.06/2026

Päätösesitys

Kaupunginhallitus päättää

1) esittää valtuustolle, että Keuruun kaupungin lausuntona valtiovarainministeriölle esitetään seuraavaa:

Kaupunginhallituksen 2.3.2026 § 70 nimeämät edustajat ovat käyneet neuvottelussa Ähtäriin kaupungin kanssa 11.3.2026. Neuvotteluissa selvitettiin alustavasti mahdollisuuksia kuntajakoselvitykseen ja kartoitettiin yhteistyömahdollisuuksia Ähtäriin ja Keuruun kaupunkien välillä monialaisesti. Neuvottelut sujuivat hyvässä hengessä.

Kaupunginhallitus on päättänyt 30.3.2026 § 114 todeta, että edellytyksiä kuntaliitokselle Ähtäriin kaupungin kanssa ei tällä hetkellä ole ja ettei Keuruun kaupunki jatka kuntaliitosneuvotteluita Ähtäriin kaupungin kanssa.

Keuruun kaupunki ei ole halukas osallistumaan kuntarakennelain 4 luvun mukaiseen erityiseen kuntajakoselvitykseen Ähtäriin kaupungin palveluiden turvaamiseksi. Perusteluna esitetään seuraavaa:

Keuruun kaupungin talous vuonna 2025 oli kokonaisuutena tasapainossa, ja tilikauden tulos muodostui lähelle nollaa. Vuosikate riitti kattamaan poistot, mikä osoittaa tulorahoituksen riittävyyttä. Talouden rakenteellinen haaste on kuitenkin edelleen korkea velkaantuneisuus ja siihen liittyvät korkokulut. Aiemmilta vuosilta kertynyt ylijäämä turvaa vielä talouden vakautta, mutta talouden pitkän aikavälin kestävyys edellyttää edelleen sopeutustoimia ja elinvoiman vahvistamista. Keuruun kaupungilla on käynnissä vuosien 2022 ja 2023 talouden tasapainottamisohjelmien toteuttaminen. Niiden rinnalla on käynnistetty kolmas tasapainottamisohjelman laatiminen. Keuruun kaupunkikonsernin tulos muodostui vuonna 2025 negatiiviseksi. Edellä mainituin ja liitteenä olevin perustein Keuruun kaupungin nykyisillä taloudellisilla resursseilla eikä yhdistymisellä Ähtäriin kyetä ratkaisemaan Ähtäriin kaupungin taloushaasteita. Keuruun keskeiset haasteet liittyvät väestön vähenemiseen, ikääntymiseen ja työmarkkinoiden heikkouteen. Positiivista on, että yritystoimintaa syntyy jonkin verran, mutta kokonaiskuva edellyttää toimenpiteitä elinvoiman vahvistamiseksi ja muuttotappion hillitsemiseksi. Sen lisäksi on tiedostettava, että Keuruun tyypillinen asiointi- ja työssäkäyntisuunta ei ole Ähtäri, vaan Jyväskylä, vaikka kaupungilla on myös oma vahva paikallinen palvelukeskusrooli lähialueelleen.

Tarkemmat perustelut on esitetty esityslistan liitteenä olevassa selvityksessä Keuruun väestön kehityksestä ja taloudellisesta tilanteesta.

2) Keuruun kaupungilla ei ole huomautettavaa esitetystä kuntajakoselvittäjästä.

3) tarkastaa pykälän kokouksessa

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Käsittely

Harri Oksanen esitti, että Keuruu osallistuu kuntajakoselvitykseen. Esitys raukesi kannattamattomana.

Perustelu

Kuntalain 118 §:n mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 118 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy.

Ähtärin kaupunki täytti vuosien 2024 ja 2023 konsernitilinpäätösten perusteella kuntalaissa asetetut. Ähtärin kaupunki päätyi arviointimenettelyyn vuoden 2024 konsernitilinpäätöksen taseeseen kertyneen alijäämän perusteella. Tämän lisäksi Ähtäri täytti kaikki neljä kuntalain 118 §:n 3 momentissa asetetut talouden tunnuslukujen kriteerien raja-arvot.

Valtiovarainministeriö asetti 28.8.2025 kuntalain 118 §:n mukaisen Ähtärin kaupunkia koskevan arviointiryhmän, jonka tehtävänä oli tehdä laissa tarkoitettu selvitys kaupungin mahdollisuuksista turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut. Arviointiryhmän määräaika oli 31.1.2026 asti.

Arviointiryhmä katsoi 30.1.2026 raportissaan, että Ähtärin kaupungin taseeseen kertynyttä alijäämää ei saada katetuksi edes pitkällä aikavälillä. Konsernin taseeseen kertynyt alijäämä ylittää arviointimenettelyn kriteerin koko tarkastelukauden ajan vuoteen 2034 asti. Arviointiryhmä ehdotti 30.1.2026 kuntarakennelain 16 a §:n mukaisen, erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevaa kuntaa koskevan selvityksen käynnistämistä Ähtärin kaupungin palvelujen turvaamiseksi.

Kuntarakennelain 16 a §:n mukaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevaa kuntaa koskevassa erityisessä kuntajakoselvityksessä kuntajakoselvittäjän on tehtävä mukana olevien kuntien valtuustoille ehdotus kuntien yhdistymisestä sekä kuntien yhdistymissopimuksesta. Kuntajakoselvittäjän ehdotus kuntien yhdistymisestä voi koskea: 1) erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan yhdistymistä olemassa olevaan kuntaan; 2) erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa

olevan kunnan alueen jakamista kahden tai useamman kunnan kesken; taikka 3) useamman kuin kahden kunnan yhdistymistä. Lisäksi selvittäjän ehdotus voi koskea kunnan osan siirtämistä toiseen kuntaan. Jos kaikkien muutoksen kohteena olevien kuntien valtuustot hyväksyvät selvittäjän ehdotuksen, kunnat tekevät selvittäjän ehdotuksen mukaisen yhteisen esityksen kuntajaon muuttamisesta ministeriölle. Muutoin selvittäjä toimittaa esityksensä kuntajaon muuttamisesta ministeriölle.

Kuntarakennelain 15 §:n mukaan valtiovarainministeriön on kuultava asianomaisia kuntia ennen erityisen kuntajakoselvityksen määrittämistä alueelle. Tämän perusteella valtiovarainministeriö pyytää seuraavilta kunnilta ja kaupungeilta valtuuston päätökseen perustuvaa lausuntoa osallistumisesta kuntarakennelain 4 luvun mukaiseen erityiseen kuntajakoselvitykseen: Alajärven kaupunki, Alavuden kaupunki, Keuruun kaupunki, Multian kunta, Saarijärven kaupunki, Soinin kunta, Virtain kaupunki ja Ähtärin kaupunki. Erityinen kuntajakoselvitys toteutettaisiin 8.6. – 30.11.2026.

Edellä mainitun lisäksi valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa kuntajakoselvittäjästä. Valtiovarainministeriö esittää, että kuntajakoselvittäjäksi nimitetään HT Eero Laesterä.

Lausunnot pyydetään toimittamaan 1.6.2026 mennessä osoitteella kirjaamo.vm@gov.fi.

Esityslistan liitteenä on lausuntopyyntö, jonka liitteenä on alustava luonnos selvitysmääräyksestä sekä Ähtärin arviointiryhmän 30.1.2026 ehdotus. Liitteenä on myös luonnos Keuruun kaupungin lausunnon perusteluista valtiovarainministeriölle.

Toimivalta

Kuntalain § 14 mukaisesti valtuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Pykälän 14 kohdan 14 mukaisesti valtuusto päättää muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrätyistä asioista

Valmistelija

Konsernipalvelujohtaja Päivi Vauhkonen,
paivi.vauhkonen(at)keuruu.fi, p. 040 158 1656

Kaupunginjohtaja Janne Teeriaho, janne.teeriaho(at)keuruu.fi, p. 040 652 7256

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Tiedoksi

Valtuuston esityslistalle 25.5.2026 (kohta 1)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

